

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Consequentibus Pertexens, Quae post beatum S. Xaverij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

35. Virtus Christ. Ximab.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

tur metuere, circumuenit pænè improuisos, sed (quæ fuit precum continuata vis in templo à Firandensibus Christianis, & genti bellicosæ insutum à natura robur,) potiti sunt adeo properata plenaque victoria, vt breui Rex suo cum ingenti dolore, exercitus sui fracti & laceri tristes reliquias Firandum reduceret; nuda, quassaque nauigia; debilitatos vulneribus, ex parte lethalibus ducentos; septuaginta tantùm cæcos, sed in iis propinquos Catondoni sex; Duces bello insignes quatuor, & Antonij sobrinum, in Christianos tam efferum, quàm erat acer pro illis Antonius, Regis tumore paulùm edomito, hærebat animo ardens ira, & crudum odium aduersus Christianos; nec hi propterea, vel æde sacra, vel festis pro annum publicis temperabant; quamuis semper suspectam haberent, tyranni potius, quàm Regis ferociam: ob hoc Acoſta multum sollicito, nè quid aduersus diuinam hostiam indignum Bonziz tentarent, si sepulchro (vt solet) in cœna Domini seruaretur; hanc sibi Antonius, vita si res ferret defendendam poposcit, & trecentos suorum hominum iussit semper ad illam pro templo excubare. Verum id saltem Bonziz tentarunt vt crucem succiderent, officientem suis luminibus: erat enim iis cœnobium nobile multorum capitum; de fenestris quoties spectarent, obiciebatur oculis crux ingens, in edito sita; & circum nunquam non Christiani qui eam adorabant; huius ipsi honoris impatientia, & quotidiani spectaculi horrore, eam euertere decernunt: at enim concursu virorum, foeminarum, puerorum animosè ac religiosè seruata est, & vix! si quem ad illam Bonziorum etiam procul vidissent accedere. Imò nec inter Ethnicos deerant, qui Christianorum capti pietate, illorum quibusdam auebant solenniis adesse, nec inde abibant, nisi aut animo Christiani, aut verecundati ad sectarum suarum sceditatem: idque præcipuè cum vltra trecentos spectarent longo circuitu supplicantes, & duro verberare cruentandis interim humeris Deum poscentes propitium, & hos quidem non prolerarios, & viles; sed stirpe nobiles, religiosi agminis Ducibus Germanis duobus Antonio, & Ioanne.

35.
Virtus
Christ. Xi-
mab.

Dum Firandi aduersæ & prosperæ vices exercent Ecclesiam, suas item non dissimiliter altermat Ximabara, suorum quingentos supra mille vidit, tantumnon ceruices sub ferro ponere quod nollent pompæ interesse, quæ Ethnicam saperet superstitionem, & contestabatur Princeps Christianis rebus alioqui sat fauens, præter illam non idoli, sed sui venerationem nihil exigere quàm se in fanum euntem sequerentur. At hi vno, cui magno consensu seruibant, Dei amore Theologo, reuerenter quidem, sed constanter negarunt id sibi licere, quod quicquid à se festo accederet splendoris, in idoli honorem esset tandem cesturum de se vt maximè luberet, fidenter statueret; nec manu, nec mente obstare vitam erepturo, mortem Christianis in voto esse qua diuinæ legis obseruationi litaretur: hac enim vitæ iactura breuissimæ, immortalis emi; hæc illi communi nomine professi, placidè in templum, inermes se ferunt, vitam Deo, si non dedignaretur admittere, consecrant, & propinqua suspensi,

fensi, martyrij expectatione, solantur se litteris audiendis quas in rem præsentem ad illos dederat Turrianus. Et hic à Principe, vt sceleratius mandatum, sic heroicæ laudis ausa illustrior, iuber ab iis precatorias coronas, cruces, imagines sacras, in argumentum obstrictæ clientelæ ad se mitti; sed responsione libera testati se priùs sanguinem, daturos, admiratorem deinceps fortis propositi eundem habuere, legat ad eos ex aula nobilem, condonare se illis quam exegerat pompam quando essent suæ in Deum fidei tam tenaces, nolle se ad eam infringendam, vim illis facere, sed quæ scribo nondum contigerant, cum hac Ximabara christianitate, nihil erat in Iaponia sanctius; post hæc in eum prouecta est gradum, quo seipsa euasit superior. Prosecuta est incredibili dolore Christiani primarij Leonis obitum, quem Bonziorum perfidia venæno sustulit, quod speraret post hunc exemplo patrem; auctoritate defensorem, Christianis erëptum; acturam se illos nullo negotio in præceps. At impiissimi carnifices, & viri principis excellentem vitam, glorioso sine inuiti coronarunt; neque (quod perditū agebant) Christianis nocere potuerunt. Turrianus scribendo, reuifendo, concionibus, sacrorum vfu sustentabat, & corroborabat eorum perseverantiam, ac ne gloriaretur stolidus Bonziorum factus suorum exequiis, Leoni funus instituere Christiani, quo Regi non potuit magnificentius instrui. Suffecit ad hoc munificentiæ primarij nobilis qui luas ædes in Ecclesiam sacrandas dederat, adesse Turrianus tam iustis parentalibus contendebat, sed morbo & senio grauem prohibuere Christiani Cocinozo exire, ne vita pariter exiret, eius locum suppluit F. Lud. Almeida; sumptuoso sepulchro cadauer est conditum, arca clausum atallicis tecta: extabat id in aperto campo, clathris vndique nisi quæ patebat aditus præcinctum; & quæ illuc fideles sacram ædem egressi, oraturi transibant, actum egero si articulatim commemoranda suscepero quæ laudabiliter atque heroicè gesta sunt ab huius Ecclesiæ Christianis, & aliarum in hac prima ex tribus Iaponiæ partibus fundatarum: iis omnem Europam multorum scriptorum implevit stylus qui suis ea spectarant oculis; præ omnibus verò Bartholomei, Regis Omuræ celsiori humanis animo spebusque tunc adhuc, quibus etiam supra spem cumulatissimè respondit. Ornauit illum Sebastianus Lusitaniæ Rex honorificis literis, & donis, per Noroniam Indiæ Proregem; sed incitamento priuata virtutis rapiebatur sublimius, quàm quod illum posset Regum hortatus impellere, translatus in Christi dulce imperium, de nocte paterni erroris, debere se saltem propterea Deo sentiebat, vt quibuscumque imperabat; eos Deo integrè manciparet. Exstimulabat è nostris vnū vt Omuram Christi Iesu prædicatione audenter, & acriter quateret; excusanti necessarias moras, & operienti tempestiuos agendi articulos, libellum supplicem quo id ab eo postulabat per aulicum dedit, à cunctis Regni subscriptum proceribus; & cunctabundo nihilo seriùs Turriano, ne qui à Bonziis ciuiles motus in eum cierentur, imparatum præsertim, bellisque aliis, & domando Faribo distentum quod vnum supererat, qui

essent idonei ad sacrum Baptisma, eos Cocinozum pedetentim, & manipulatim tingendos mittebat, & cum iis qui pridem se Christo adiunxerant, mensibus singulis mensa Regia dignabatur; sed nec Omura solum, neque Iaponia credendi Magistros à societate expetebant. Siami Rex, (quem putant Iapones Cosmographaphiæ ignari, partem orbis tertiam obtinere, eum Iaponiam & Sinas, secundam & primam faciant) inaudierat aliquid de lege quadam quæ inualuerat Firandi, & mira illorum qui ex ea viuebant commendabatur sanctitate: hinc virum ex aula in Iaponiam destinat, per quem Patrem à Costa in Siamum, magnis promissis ad se vocat; natu maximum filium & Regni hæredem velle secum Baptismo lustrari, & Christum profiteri; fundari ædes sacras, populos suos habere integram suscipiendi Baptismi facultatem, respondit à Costa, sibi quidem gratius nihil posse accidere, modo id quoque probasset Turrianus ex cuius ipse arbitrio pendebat, proin mentem illius ne grauaretur exquirere. At is cuius erant clamoræ atque perpetuæ in Indiam querelæ de paucitate operatorum, qui Neophytos iuuarent, & Regnis ultra etiam Meacum variis suam pertæsis infelicitatem, veræ iter salutis indicarent, nisi studia in præsens, & desideria vastissimo illi Siamensium Regnorum negotio, nihil concedere potuit, quod erat factu procliuus, misit incunte anno 1566. qui Goti insulas, Christianis doctrinis excolerent.

36.
Missio in
Gotum.

Est autem Gotus insularum quinque in regnum acernus, distant inuicem vno sesquimilliarum, Firando leucis ab occasu non plus quinquaginta, solum iis macrum & sterile quamuis irriguum: syluæ magnam occupant partem ex quibus fecinæ copia, sed cum Iapones parud viuant, montana & plana, pagis habitantur frequentissimis. Ocica Regni sedes, ad mare sita, portui imminet, vrbs amenitate singulari, & pro regione satis magna. Incolarum genus, si vsquam alibi toto Oriente, supersticiosum, quæ prosperè aut secus eueniunt, omnia tribuunt affectionibus stellarum; sed momenta illarum bene ominata, non obseruant ex cursu cœlestium corporum, vel errantium luminum aspectu benefico, nec sunt in iis tam docti; sed ex vaticinandi arte quadam, cuius habent magistros, & quam adhibent semper ad legendam horam cuius negatio auspiciatam. Quapropter adorant, & accersunt in vora sapissimè duos præ cæteris Deorum, quos vt effingunt statura corporis, sic sentur potentia gigantes, dispensationem alteri bonorum terrenorum, cœlestium alteri tribuunt. Erat insularum tunc illa faustitas quod Regi parebant sibi carissimæ, & quæ sua priuatim comitate multum amabili, quæ virtutibus cæteris, quæ non sunt ab homine Ethnico alienæ. Hic de sancta lege haud pridem Iaponibus illata, multisque illic diffusa, & sancita Regnis, cum multa, & crebrius audiret, de futuris maximè post hanc vitam, & beata immortalitate; iis tam incundè affectus est, vt Patrem postularet à quo sibi res tantæ certius, & explicatius traderentur, & fuit Turriani sapiens coniectura, Regno totius Iaponiæ summè pacifico si semel Christus pedem intulisset,